

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Wagenmakersstraat 54

Kortrijk, West-Vlaanderen

2023F395

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	4
1.3 Gemotiveerd advies	5
1.4 Conclusie	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een verkaveling in Kortrijk. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 4390 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureau studie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023F395	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 72774	Y ₁ : 168080
	X ₂ : 72948	Y ₂ : 168204
KADASTER	Kortrijk afdeling 4, Sectie C, nr.: 34w3	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling aan de Wagenmakersstraat te Kortrijk. Het volledige plangebied is ca. 4390 m² groot en is zo goed als volledig bebouwd en verhard.

De stad Kortrijk is gegroeid vanuit een nederzetting op droge opduiking in de Leie. Het onderzoeksgebied bevindt zich ten zuiden van de stad, op de rand van het Weichseliaan terras. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer bestaand uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holocene. Binnen de eolische afzettingen kunnen hellingsafzettingen aanwezig zijn. Op de Quartairgeologische kaart is net ten westen van het onderzoeksgebied een beekvallei weergegeven die in het noorden aansluit op de Leie. Deze vallei is ook te zien op het DHMV. Verder westwaarts loopt de Grote Wallebeek richting de Leie. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer. Op basis van omliggende polygonen kan vermoed worden dat de bodem bestaat uit matig droge, lichte zandleem. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is reeds een oriënterend bodemonderzoek en beschrijvend bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat zich in de zuidwestelijke sector van het terrein een zone bevindt waar verontreiniging met lood aanwezig is. Een bodemsanering is dan ook noodzakelijk. De waarnemingen van het bodemonderzoek in functie van verontreiniging wijzen op een verstoord bodemarchief waarbij baksteen, glas en betonfragmenten waarneembaar zijn op een diepte tussen 0,5 m en 2 m onder het maaiveld. Uit het rapport van het OBO en BBO kan ook afgeleid worden

dat binnen het terrein meerdere ondergrondse tanks aanwezig zijn waarvan reeds 1 is verwijderd en dat er tevens reeds een beperkte bodemsanering is uitgevoerd na het accidenteel doorboren van een stookolietank in 2001.

Uit het cartografische onderzoek kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied gelegen is op ca. 1,2 km ten zuiden van het historische centrum van Kortrijk. Op de Ferrariskaart is te zien dat de omgeving van het onderzoeksgebied bestaat uit akkerland. Rondom het onderzoeksgebied is te zien dat de steenweg richting Doornik een belangrijk verbindend element is waarlangs zich bewoning heeft ontwikkeld. Ook het verloop van de huidige Sint-Denijsestraat is reeds aangegeven. Ten oosten van deze weg is een molen afgebeeld. Naast de lintbebouwing zijn in de omgeving ook meer verspreide hoeves met walgracht op te merken. Het onderzoeksgebied zelf is vrij van bebouwing. Op de 19^e-eeuwse bronnen is langs de noordelijke rand van het projectgebied een gebouw weergegeven. Verder zijn weinig veranderingen op te merken inzake het landgebruik. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein in het begin van de jaren '70 reeds bebouwd en verhard was. Ter hoogte van het huidige kantoorgebouw bevond zich een loods die is afgebroken begin de jaren 2000. Vanaf het luchtbeeld van 2005-2007 is de huidige situatie te herkennen.

De regio rond Kortrijk is rijk aan gekende archeologische vindplaatsen. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn dan ook verschillende archeologische vindplaatsen gekend. Ten westen van het onderzoeksgebied wijst een oudere waarneming op de mogelijke aanwezigheid van een vroeg-Romeins militair kamp waarbinnen verschillende structuren herkend konden worden en vermoedelijk ook een weg werd aangesneden. Ook ten noordoosten van het onderzoeksgebied wordt gewag gemaakt van een vroeg-Romeins militair kampement. Het militaire karakter van deze waarnemingen is voornamelijk gebaseerd op het V-vormig profiel van de aangetroffen grachten en de associatie met keramisch materiaal. Bij andere onderzoeken in de omgeving werden eveneens sporen en vondsten aangetroffen die wijzen op aanwezigheid tijdens de Romeinse periode. Bij onderzoek ten zuidwesten van het plangebied werden, naast bewoningssporen uit de metaaltijden en Romeinse periode eveneens meerdere lithische artefacten uit het mesolithicum gerecupereerd. Naast de gekende vindplaatsen zijn eveneens een groot aantal cartografische indicatoren opgenomen in de CAI van laatmiddeleeuwse hoeves en andere landelijke infrastructuur. De gekende waarden in de ruime omgeving wijzen op een continue menselijke aanwezigheid langs de Leievallei sinds de steentijden.

Hoewel de beschikbare gegevens in de ruime omgeving wijzen op een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, op basis van de waarnemingen van reeds uitgevoerde bodemonderzoeken en de huidige toestand, de kans op wezenlijke kenniswinst als zeer beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken ter hoogte van Wagenmakersstraat 54 worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste redenen hiervoor zijn de gegevens van de reeds uitgevoerde bodemonderzoeken in functie van bodemverontreiniging in combinatie met de huidige toestand. Uit de boorbeschrijvingen van zowel het oriënterend bodemonderzoek als het beschrijvend bodemonderzoek kan afgeleid worden dat er sprake is van puin bijmenging in de ondergrond tot soms 2 m diep. Tevens

zijn op het projectgebied reeds beperkte saneringswerken uitgevoerd en zijn nog ondergrondse tanks aanwezig. Tevens is tijdens dit bodemonderzoek vastgesteld dat een deel van het terrein vervuild is met zware metalen. Daarnaast kan ter hoogte van de aanwezige funderingen, leidingen en putten evenzeer uitgegaan worden van een verstoord bodemarchief. Hoewel de beschikbare gegevens geenszins wijzen op een vlakdekkend verstoord bodemarchief kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat het bodemarchief in sterke mate is gefragmenteerd. De kans dat zich onder de aanwezige bebouwing en verharding nog artefactenconcentraties in situ bevinden is dan ook zo goed als onbestaand. Ook met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat. Meer dan een quasi contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek niet verwacht worden. Vanwege dit beperkte potentieel aan kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als weinig zinvol ingeschat.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de afbraak van de bestaande bebouwing en de realisatie van een verkaveling aan de Wagenmakersstraat 54 te Kortrijk. Op basis van de gegevens van de reeds uitgevoerde bodemonderzoeken in functie van verontreiniging en de huidige toestand kan redelijkerwijs aangenomen worden dat het bodemarchief dermate versnipperd is dat verder onderzoek, in eender welke vorm, niet langer kan leiden tot wezenlijke kenniswinst.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

